

RATKAISU LÄHENEE

Voimat ovat tulleet tasaväkisiksi,— kirjoitimme me kaksi viikkoa sitten * saatuamme ensimmäiset tiedot yleisvenäläisestä poliittisesta lakosta ja kun alkoi selvitä, ettei hallitus rohkene heti käyttää sotilaallisia keinojaan.

Voimat ovat tulleet tasaväkisiksi,— toistimme me viikko sitten **, kun poliittisten uutisten „viimeinen sana” oli lokakuun 17 päivän manifesti, mikä osoitti koko kansalle ja koko maailmalle, että tsarismi epäröi ja perääntyy.

Mutta voimien tasapaino ei ollenkaan sulje pois taistelua, vaan päinvastoin tekee sen erittäin kärkeväksi. Kuten olemme jo sanoneet, hallituksen perääntyminen on ainoastaan sitä, että se valikoi uusia, sen katsantokannalta sopivampia taisteluasemia. Julistetut „vapaudet”, jotka komeilevat lokakuun 17 päivän manifestiksi nimetyllä paperilla, ovat vain yritys valmistella moraaliset ehdot taistelulle vallankumousta vastaan,— samalla kun Trepov yleisvenäläisten mustasotnialaisten etunenässä valmistelee aineellisia ehtoja tätä taistelua varten.

Ratkaisu lähenee. Uusi poliittinen tilanne hahmottuu hämmästyttävällä, vain vallankumouksellisille aikakausille ominaisella, nopeudella. Hallitus on alkanut perääntyä sanoissa ja valmistautua heti hyökkäykseen teoissa. Perustuslain lupailemisten jälkeen seurasi kerrassaan villejä ja säädyttömiä väkivallantekoja aivan kuin varta vasten siinä tarkoituksessa, että kansa saisi mahdollisimman havainnollisen käsityksen itsevaltiuden reaalisen vallan koko reaalisesta merkityksestä. Ristiriitä lupausten,

* Ks. tätä osaa, s. 381. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, s. 417. *Toim.*

sanojen, paperien ja toisaalta todellisuuden välillä on käynyt entisestään tavattoman paljon tuntuvammaksi. Tapahtumat ovat alkaneet erinomaisesti vahvistaa sitä totuutta, jota olemme jo pitkän aikaa toistaneet ja tulemme aina toistamaan lukijoille: niin kauan kuin tsarismiin todellista valtaa ei ole kukistettu, niin kauan kaikki sen myönnytykset, jopa „perustava” kokouskin mukaanluettuna, ovat vain aave, ovat vain kangastusta, silmänlumetta.

Pietarin vallankumoukselliset työläiset ovat ilmaisseet tämän erinomaisen selvästi eräässä niistä joka päivä ilmestyvistä bulleeteineista¹¹⁷, joita ei ole vielä meille saakka tullut, mutta joista kertovat yhä useammin proletariaatin voimakkuuden hämmästyttämät ja säikyttämät ulkomalaiset sanomalehdet. „Meille on annettu kokoontumisvapaus”, kirjoitti lakkokomitea (käännämme takaisin englannista venäjäksi, minkä vuoksi tietenkin tulee kiertämättä tiettyjä epätarkkuuksia), „mutta sotaväki ympäröi meidän kokouksemme. Meille on annettu painovapaus, mutta sensuuri on edelleenkin olemassa. On luvattu tieteen vapaus, mutta yliopisto on sotilaiden käsissä. On annettu henkilöllinen koskemattomuus, mutta vankilat ovat täpö täynnä vankeja. On annettu Witte, mutta Trepov on edelleenkin olemassa. On annettu perustuslaki, mutta itsevaltius on edelleenkin olemassa. Meille on annettu kaikki, mutta meillä ei ole mitään”.

Trepov on keskeyttänyt „manifestin” täytäntöönpanon. Trepov on pidättänyt perustuslain. Samainen Trepov on antanut selityksen vapauksista niiden todellisen merkityksen kannalta. Trepov on runnellut amnestian.

Mutta kuka se sellainen Trepov oikeastaan on? Epätavallinen henkilö, jonka korjaaminen pois olisi erittäin tärkeää? Ei sinne päinkään. Hän on aivan tavallinen poliisi, joka, käskiessään sotaväkeä ja poliisia, suorittaa aivan jokapäiväistä itsevaltiuden antamaa tehtävää.

Minkä takia sitten tämä tavallinen poliisi ja hänen aivan jokapäiväinen „tehtävänsä” on yhtäkkiä saanut näin tavattoman suuren merkityksen? Sen takia, että vallankumous on ottanut tavattoman suuren askelen eteenpäin ja lähentänyt tosi ratkaisua. Proletariaatin johtamana kansa miehistyy poliittisesti — ei päivittäin, vaan tunneittain, tai, jos niin haluatte, ei vuosittain, vaan viikoittain. Ja kun poliittisesti

vielä uinuvan kansan edessä Trepov oli aivan tavallinen poliisi, niin poliittiseksi voimaksi itsensä tajuavan kansan edessä Trepovista on tullut sietämätön, koska hänessä on olennoitunut koko tsarismin villeys, rikollisuus ja järjettömyys.

Vallankumous opettaa. Se antaa kaikille kansanluokille ja Venäjän kaikille kansoille erinomaisia, kourautuntuvia opetuksia *perustuslain olemusta* koskevasta aiheesta. Vallankumous opettaa siten, että nostaa ratkaisua odottavat ja päiväjärjestyksessä olevat politiikan tehtävät esiin mitä havainnollisimmalla, kourautuntuvalla selvyydellä, panee kansanjoukot nahassaan tuntemaan nämä tehtävät, tekee mahdolliseksi itse kansan olemassaolon, ellei näitä tehtäviä ratkaista, paljastaa teoissa ylipäänsä kaikkien ja kaikenlaisten suojaverhojen, verukkeiden, lupausten ja tunnustusten kelvottomuuden. „Meille on annettu kaikki, mutta meillä ei ole mitään”. Sillä meille on „annettu” vain lupauksia, sillä meillä ei ole todellista valtaa. Olemme päässeet aivan lähelle vapautta, olemme pakoittaneet ylipäänsä kaikki, jopa tsaarinkin, myöntämään vapauden välttämättömyyden. Mutta emme tarvitse vapauden tunnustamista, vaan todellista vapautta. Emme tarvitse paperia, jossa luvataan lainsäädännöllisiä oikeuksia kansan edustajille. Tarvitsemme todellista kansan itsevaltiutta. Mitä lähemmäksi kansan itsevaltiutta olemme päässeet, sitä sietämättömämmäksi sen puuttuminen on käynyt. Mitä houkuttelevampia ovat tsaarin manifestit, sitä sietämättömämpi on tsaarivalta.

Taistelu lähenee ratkaisuaan, sen kysymyksen ratkaisua, jääkö reaalin valta tsaarihallituksen käsiin. Mitä tulee vallankumouksen tunnustamiseen, niin sen ovat nyt jo kaikki tunnustaneet. Sen on verrattain kauan sitten tunnustanut hra Struve ja osvobozhdenijelaiset, sen on nyt tunnustanut hra Witte, tunnustanut Nikolai Romanov. Minä lupaan teille kaikki, mitä haluatte, sanoo tsaari, kunhan jätätte minulle vallan. annatte minun itseni täyttää lupaukseni. Sitä tarkoittaa tsaarin manifesti, ja on ymmärrettävää, että se ei voinut olla sysäämättä ratkaisevaan taisteluun. Annan kaikki, paitsi valtaa,— sanoo tsarismi. Kaikki muu, paitsi valtaa, on aave,— vastaa vallankumouksellinen kansa.

Sen näennäisen järjettömyyden, johon asiat Venäjällä ovat päätyneet, todellinen merkitys on siinä, että tsarismi

yrittää pettää, kiertää vallankumouksen tekemällä sopimuksen porvariston kanssa. Tsaari lupaa porvaristolle yhä enemmän ja kokeilee, eikö vihdoinkin alkaisi omistavien luokkien yleinen kallistuminen „järjestyksen” puoleen. Mutta niin kauan kuin tämän „järjestyksen” olennoitumana on Trepovin ja hänen mustien sotnioidensa riehunta, niin kauan tsaarin kutsua uhkaa vaara jäädä huutavan ääneksi korvessa. Tsaari tarvitsee yhtäläillä sekä Witteä että Trepovia: Witteä toisten houkuttelemista varten; Trepovia toisten pidättelemistä varten; Witteä lupauksia varten, Trepovia tekoja varten; Witteä porvaristoa varten, Trepovia proletariaattia varten. Ja etemme avautuu taas, tosin verrattomasti paljon korkeammalla kehitysasteella, sama kuva, jonka me näimme Moskovan lakkojen alkaessa: liberaalit neuvottelevat, työläiset taistelevat.

Trepov on ymmärtänyt mainiosti osuutensa ja oikean merkityksensä. Hän on kenties vain ylenmäärin kiirehtinyt,— diplomaattisen Witten kannalta,— mutta hänhän on pelännyt myöhästävänsä nähdessään, kuinka nopeasti vallankumous harppii eteenpäin. Trepovin on ollut suorastaan pakkokin kiirehtiä, sillä hän on tuntenut, että hänen käskyvallassaan olevat voimat hupenevat.

Samanaikaisesti itsevaltiuden perustuslakimanifestin kanssa alkoivat itsevaltiuden perustuslakiehkäisyt. Mustat sotniat ovat alkaneet toimia niin, ettei Venäjällä ole ennen sellaista nähty. Venäjän kaikilta kolkilta suorastaan sataamalla sataa tietoja verilöylyistä, pogromeista ja ennenkuulumattomista petomaisuuksista. Vallitsee valkoinen terrori. Siellä, missä se on suinkin mahdollista, poliisi nostattaa ja järjestää kapitalistisen yhteiskunnan pohjasakkaa ryöväys- ja väkivaltatarkoituksissa, juottaa kaupunkilaisväestön ihmishylkiöitä, järjestää juutalaispogromeja, yllyttää pieksämään „ylioppilaita” ja kapinoitsijoita, auttaa „opettamaan” zemstvomiehiiä. Vastavallankumous työskentelee täydellä höyryllä. Trepov „kunnostautuu”. Ammutaan mitraljööseistä (Odessa), puhkotaan silmiä (Kiev), heitetään kadulle viidennestä kerroksesta, valloitetaan rynnäköllä kokonaisia taloja ja niiden omaisuus annetaan hävitettäväksi ja ryövättäväksi, sytytetään tulipaloja eikä anneta sammuttaa, ammutaan niitä, jotka uskaltavat tehdä vastarintaa mustille sotnioille. Puolasta Siperiaan, Suomenlahden

rannikolta Mustalle merelle saakka,— kaikkialla tapahtuu aivan samaa.

Mutta rinnan tämän mustan sotnian riehunnan kanssa, näiden itsevaltiudellisen hallintovallan orgiain ja näiden tsarismihirviön viimeisten kouristuskohtausten kanssa tulee selvästi esiin proletariaatin yhä uusi ja uusi rynnistys, joka, samoin kuin aina muulloinkin, vain näennäisesti vaimenee liikkeen jokaisen nousun jälkeen, mutta joka itse asiassa kerää voimia ja valmistautuu ratkaisevaan iskuun. Poliisin riehunta on nykyään Venäjällä luonteeltaan jo kokonaan toisenlaista kuin aikaisemmin,— syyt siihen olemme ylempänä maininneet. Rinnan kasakkain kostonpuuskiin ja Trepovin „revanssin” kanssa menee tsaarivallan rappeutuminen yhä pitemmälle ja pitemmälle. Se ilmenee niin provinssissa ja Suomessa kuin myös Pietarissa, se vaikuttaa myös niihin seutuihin, joilla kansa on kaikkein polje-tuimmassa asemassa ja poliittinen kehitys kaikkein heikointa, sekä vierasheimoisien väestön asuttamiin reuna-alueisiin että pääkaupunkeihin, missä uhkaa puhjeta vallankumouksen mitä suuremoinen draama.

Todellakin, verrataka näitä kahta lennätinuutista, jotka olemme ottaneet edessämme olevasta wieniläisestä porvarillis-liberaalisesta sanomalehdestä ¹¹⁸: „*Tver*. Roskaväki on hyökännyt kuvernööri Sleptsovin läsnäollessa zemstvovirastojen rakennukseen. Roskaväen saartama talo sytytettiin sitten palamaan. Palokuntalaiset kieltäytyivät sammuttamasta. Sotaväkeä oli lähellä, mutta se ei ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin mellakoitsijoita vastaan” (emme tietenkään mene takuuseen, että juuri tämä uutinen on täysin totuudennukainen, mutta se, että tällaista ja sata kertaa pahempaa tapahtuu joka puolella, on kiistaton tosiasia). „*Kasaani*. Kansa on riisunut aseista poliisin. Siltä otetut aseet on jaettu väestölle. On järjestetty kansanmiliisi. Vallitsee täydellinen järjestys”.

Eikö todellakin ole opettavaista verrata näitä kahta kuvaa toisiinsa? Kostoja, riehuntaa, pogromi. Tsaarivallan alas suistaminen ja voittoisan kapinan järjestäminen.

Suomessa ilmenee samaa verrattomasti paljon laajemmissa mittasuhteissa. Tsaarin käskynhaltija on ajettu pois. Kansa on pannut pois viralta lakeijasenaattorit. Venäläisiä santarmeja heitetään ulos. Nämä yrittävät kostaa (lennätinuutinen Haaparannasta marraskuun 4 päivältä uutta lukua)

rikkomalla rautatielinjoja. Silloin lähetetään aseistetun kansanmiliisin osastoja vangitsemaan riehuvia santarmeja. Tornion kansalaisten kokouksessa on päätetty järjestää aseiden ja vapaan kirjallisuuden maahantuonti. Tuhansia ja kymmeniä tuhansia kirjoittautuu Suomen miliisiin eri kaupungeissa ja kylissä. Tiedoitetaan, että lujan linnoituksen (Viaporin) venäläinen varusväki on lausunut olevansa myötätuntoinen kapinaan nousseelle kansalle ja luovuttanut linnoituksen kansanmiliisille. Suomi riemuitsee. Tsaari tekee myönnytyksiä, se on valmis kutsumaan koolle valtiopäivät, se kumooa vuoden 1899 helmikuun 15 päivän laittoman manifestin, hyväksyy kansan karkoittamier senaattorien „eroanomuksen”. Ja rinnan tämän kanssa „Novoje Vremja” kehoittaa sulkemaan kaikki Suomen satamat ja ase kädessä tukahduttamaan kapinan. Ulkomaalaisten sanomalehtien lennätinuutisten mukaan Helsinkiin on majoitettu paljon venäläistä sotaväkeä (ei ole tietoa, missä määrin se on kelvollista kapinan tukahduttamiseen). Venäläisiä sotalaivoja on kuulemma saapunut Helsingin sisäsatamaan.

Pietari. Trepov kostaa vallankumouksellisen kansan riemuitsemisestä (tsaarilta väkisin otetun myönnytyksen johdosta). Kasakat riehuvat. Verilöylyt voimistuvat. Poliisi järjestää avoimesti mustia sotnioita. Työläiset aikoivat järjestää sunnuntaina, marraskuun 5 (lokakuun 23) pnä, valtavan mielenosoituksen. He halusivat julkisesti kunnioittaa niiden sankaritovereittensa muistoa, jotka ovat kaatuneet taistelussa vapauden puolesta. Hallitus puolestaan valmisteli valtavaa verenvuodatusta. Se varusti Pietaria varten samaa, mitä oli pienissä mittasuhteissa ollut Moskovassa (verilöyly työläisten johtajan Baumanin hautajaisissa). Trepov halusi käyttää hetkeä silloin, kun hän ei ollut vielä pirstonut sotaväkeään lähettämällä siitä osan Suomeen,—hetkeä, jolloin työläiset aikoivat lähteä mielenosoitukselle eikä taisteluun.

Pietarin työläiset huomasivat vihollisen hankkeet. Mielenosoitus peruutettiin. Työläiskomitea päätti, että viimeistä taistelua ei järjestetä sillä hetkellä, minkä Trepov on suvainnut sille valita. Työläiskomitea laskelmoi aivan oikein, että monet seikat (mukaanluettuna kapina Suomessa) tekevät taistelun lykkäämisen epäedulliseksi Trepoville ja edulliseksi meille. Ja toistaiseksi valmistellaan voimaperäisesti

aseistautumista. Propaganda sotaväen keskuudessa on erinomaisten menestyksellistä. Tiedoitetaan, että on vangittu 150 matruusia, jotka kuuluvat 14. ja 18. merijalkaväkiosastoon, että viimeksi kuluneiden puolentoista viikon aikana on jätetty 92 valitusta, jotka koskevat upseerien myötätuntoisuutta vallankumouksellisille. Julistuksia, joissa sotaväkeä kehoitetaan siirtymään kansan puolelle, jaetaan jopa niille patrulleillekin, jotka „varjelevat” Pietaria. Trepovin sallimissa puiteissa luvattua painovapautta vallankumouksellinen proletariaatti laajentaa voimakkaalla kädellään puitteiltaan jonkin verran laajemmaksi. Ulkomaalaisten sanomalehtien kertoman mukaan lauantaina, lokakuun 22 (marraskuun 4) pnä, ilmestyivät ainoastaan ne pietarilaiset sanomalehdet, jotka suostuivat työläisten vaatimukseen olla välittämättä sensuurista. Kaksi pietarilaista saksankielistä sanomalehteä, jotka halusivat pysyä „lojaalisina” (orjamielisinä), ei ilmestynyt. „Legaaliset” sanomalehdet alkoi- vat — siitä hetkestä saakka, jolloin legaalisuuden rajoja ei enää määrännyt Trepov, vaan Pietarin lakkolaisten liitto — puhua tavallista rohkeampaa kieltä. „Lakko on lopetettu vain väliaikaisesti” — sähkötetään lokakuun 23 (marraskuun 5) pnä „Neue Freie Presse’lle” * — „kerrotaan, että lakko uusiintuu jälleen, kun tulee aika antaa viimeinen isku vanhalle järjestelmälle. Myönnytykset eivät tee proletariaattiin enää kerrassaan minkäänlaista vaikutusta. Tilanne on äärettömän vaarallinen. Vallankumoukselliset aatteet leviävät yhä laajempien joukkojen keskuuteen. Työväenluokka tuntee olevansa tilanteen herra. Täältä (Pietarista) alkavat jo matkustaa pois ne, joita tuleva katastrofi peloittaa”.

Ratkaisu lähenee. Kansankapinan voitto ei ole enää kaukana. Vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnuk- sia toteutetaan odottamattoman nopeasti. Heittelehtiköön siis Trepov vielä vallankumouksellisen Suomen ja vallan- kumouksellisen Pietarin välillä, vallankumouksellisten reuna-alueiden ja vallankumouksellisen provinssin välillä. Yrittäköön hän valita itselleen edes yhden luotettavan paikan vapaille sotaliikkeille. Levitköön tsaarin manifesti mahdollisimman laajalti, levitköön mahdollisimman laajalle uutinen tapahtumista vallankumouksellisissa keskuuksissa, — se antaa meille uusia kannattajia, se saa aikaan uutta

* — „Uusi Vapaa Lehdistö”. *Toim.*

horjuntaa ja rappeutumista tsaarin kannattajien harvenemisissa riveissä.

Yleisvenäläinen poliittinen lakko on tehnyt mainiosti tehtävänsä, se on vienyt eteenpäin kapinaa, iskenyt kamottavia haavoja tsarismiin, tehnyt tyhjäksi iljettävän Valtakunnanduuman iljettävän komedian. Kenraaliharjoitukset on pidetty. Kaikesta päättäen me olemme itse draaman kynnyksellä. Witte hukkuu sanatulvaansa. Trepov hukkuu verivirtoihin. Tsaarille on jäänyt enää kovin vähän sellaisia lupauksia, joita hän voisi vielä antaa. Trepoville on jäänyt kovin vähän mustasotnialaista sotaväkeä, jonka vielä voisi lähettää viimeiseen taisteluun. Mutta vallankumouksen sotaväen rivit yhä karttuvat, voimat karaistuvat erillisissä otteluissa, punainen lippu nousee uuden Venäjän yllä yhä korkeammalle ja korkeammalle.

„Proletari” № 25,
marraskuun 16 (3) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan
